

Kuipplanten als erfenis.

In Beetsterzwaag (Friesland) woonden in de vorige eeuw diverse adellijke en voorname families. Wie nu door de Hoofdstraat loopt ziet vele fraaie panden die vroeger door deze adel werden bewoond. Op nummer 80 staat het Lycklamahuis. Vroeger bewoond door de familie Lycklama à Nijeholt. Deze familie (uitgestorven in de jaren 70 van de vorige eeuw) bezat enige fraaie panden en twee tuinen: een grote achtertuin en een tuin aan de overkant van de weg (een zogenaamde overtuin). Ik stel me voor dat bij de woning (door het personeel aangeduid als "het Slot") enige Agaves en Laurierboompjes de ingang sierden. In de overtuin werd fruit gekweekt, maar er stond ook een druivenkas in lessenaarmodel, gebouwd in 1869. Verder een tropische kas en een geïmproviseerde oranjerie. Nadat de laatste bewoner van het Lycklamahuis overleed kocht de gemeente Opsterland huizen en tuinen en verbouwde het geheel tot gemeentehuis. In het begin van deze eeuw wilde de gemeente vanwege noodzakelijke bezuinigingen de kassen in de overtuin afbreken . En toen begon ons verhaal. Een aantal liefhebbers van historie en groen verzetten zich tegen de afbraakplannen. De " Vereniging vrienden van de Tropische Kas" werd opgericht. En na wat trekken en duwen werd de vereniging eigenaar van het complex. En daarmee de erfgenaam van alles wat er nog restte uit de glorieuze Lycklama-periode.

De Agaves en Laurierboompjes waren er nog en ook verschillende Citrusstruiken. 2 Citrusbomen (Citrus aurantium) waren zelfs al meer dan 70 jaar oud. Een document leert ons dat ze in 1930 een huwelijkscadeau waren van een groep pachters aan de adellijke familie. Verder was er niet zo veel. Maar daar is in de laatste vijf jaar flink

verandering in gekomen. Mede dank zij onze vereniging, de NKV. (Zaden!!). De lijst van (pot-) en kuipplanten telt nu ongeveer honderd soorten. Op dit moment moeten we zelfs twee ruimtes gebruiken om alle planten in de winter te kunnen bergen. In de vernieuwde orangerie staat het merendeel van de planten (8 – 10 graden Celsius). In de ontvangstkas staan de planten die maar net vorstvrij worden gehouden, zoals laurieren, oleanders, de mexicaanse oranjebloesem, (Choisya ternata), en camellia's. Dit jaar viel de kou zo laat in dat we pas in de eerste week van november alles onder dak hebben gebracht. Maar van sommigen gaat de bloei nog gewoon door. Zoals bij de passieflora's en de Tibouchina, Van andere planten zijn de knoppen voor de bloei van het volgende jaar al weer zichtbaar. Bijvoorbeeld bij de honingboom, de Saphora microphylla, en bij de Camellia's.

We hebben het complex van de gemeente overgenomen om het voor het publiek open te stellen. Met ongeveer 40 vrijwilligers slagen we daar heel behoorlijk in. Gemiddeld 3000 bezoekers jaarlijks komen in de periode april – oktober een kijkje nemen en zijn over het algemeen zeer lovend. Toch is het niet eenvoudig een duidelijk beleid te voeren aangaande de collectie kuipplanten. Hoe volledig willen we zijn? Wat accepteren we wel en wat niet van de aanbiedingen die we regelmatig van bezoekers krijgen. Eén ding is duidelijk: we bewaren in de winter geen planten in de kassen voor derden (geen plaats!). En we willen ook geen agaves meer (na een vervelend ongeval met een vrijwilligster). Wat we wel doen is het vermeerderen van sommige planten en later te koop aanbieden. Maar sommigen worden niet verkocht en groeien toch zo mooi uit dat het zonde is ze weg te doen. En dan heb je twee of drie van de zelfde plant. Een luxeprobleem, maar toch. We merken wel dat bij bezoekers de Citrusplanten erg in de smaak vallen. Vooral de oudere bomen, vol sinaasappels, de succadecitroen, met zijn zeer grote vruchten en ook Buddha's hand is een succes. Bij de kwekerij Exotica in België staan nog een paar hele mooie Citrussoorten te koop. Daar zullen we volgend jaar beslist nog eens naar toe. En verder zal de zadenlijst van de Vereniging in de volgende Parel nog eens goed worden bestudeerd.

Als u wilt weten hoe onze collectie op dit moment is samengesteld dan kunt u dat vinden op onze website www.tropischekas.nl, onder het kopje Kassen. Nog leuker vinden we het natuurlijk als u volgend jaar de collectie persoonlijk komt "inspecteren".

21 november 2011, Andrys Pebesma